

Bilgisayara giriş

Bilgisayar nedir?

Bilgisayarlar, yönergeler veya *programlar* kümesine göre görevleri veya hesaplamaları gerçekleştiren makinelerdir. 1940'larda tanıtılan ilk tam elektronik bilgisayarlar, çalışması için ekiplere gerek duyan çok büyük makinelerdir. Önceki makinelerle karşılaştırıldığında, günümüzün bilgisayarları hayret vericidir. Binlerce defa hızlı olmanın yanında, masanıza, dizinize hatta cebinize sığabilirler.

Bilgisayarlar, donanım ve yazılım etkileşimiyle çalışırlar. *Donanım*, kasa ve onun içindeki her şey dahil görüp dokunabileceğiniz bilgisayar parçalarını ifade eder. Donanımın en önemli parçası, bilgisayarınızın içinde bulunan *merkezi işlem birimi (CPU)* veya *mikroişlemci* olarak adlandırılan çok küçük bir dikdörtgen yongadır. Bilgisayarınızın "beyni"dir—yönergeleri yorumlayan ve hesaplamaları gerçekleştiren parça. Monitör, klavye, fare, yazıcı ve diğer bileşenler gibi donanım öğeleri genellikle *donanım aygıtları* veya *aygıtlar* olarak adlandırılır.

Yazılım, donanıma ne yapacağını söyleyen yönergeleri veya programları ifade eder. Bilgisayarınızda harfleri yazmak için kullanabileceğiniz sözcük işlemci programı bir yazılım türüdür. İşletim sistemi (OS), bilgisayarınızı ve bağlı aygıtları yöneten yazılımdır. İyi bilinen iki işletim sistemi Windows ve Macintosh işletim sistemidir. Bilgisayarınız Windows işletim sistemini kullanmaktadır.

ENIAC

1946'da tanıtılan ENIAC (Elektronik Sayısal Toplayıcı ve Bilgisayar), ilk genel amaçlı elektronik bilgisayardı. Top mermilerinin yolunu hesaplaması amacıyla Amerika Birleşik Devletleri ordusu için yapılmıştı. Fiziksel olarak, ENIAC, 27,000 kilogramdan daha ağır ve büyük bir odayı dolduran kocaman bir şeydi. ENIAC, verileri işlemek için her biri küçük bir ampul boyutunda olan yaklaşık 18,000 vakum tüpü kullanıyordu. Tüpler kolayca yanıyordu ve sürekli değiştirilmeleri gerekiyordu.

Bilgisayar türleri

Boyut ve özellik ölçüsüne göre bilgisayarlar. Ölçünün bir ucunda oldukça karmaşık hesaplamaları gerçekleştiren birbirine bağlı binlerce mikroişlemciye sahip büyük bilgisayarlar olan *süper bilgisayarlar* var. Diğer uçta arabalara, TV'lere, stereo sistemlere, hesap makinelerine ve ev aletlerine katıştırılmış çok küçük bilgisayarlar var. Bu bilgisayarlar sınırlı sayıda işi gerçekleştirmek üzere yapılmışlardır.

Kişisel bilgisayar ya da *PC*, aynı anda bir kişinin kullanabileceği şekilde tasarlanmıştır. Bu bölümde, çeşitli kişisel bilgisayar türleri açıklanmaktadır. masaüstü bilgisayarlar, dizüstü bilgisayarlar, el bilgisayarları ve Tablet PC'ler.

Masaüstü bilgisayarlar

Masaüstü bilgisayarlar, masada kullanmak için tasarlanmışlardır. Normalde, diğer kişisel bilgisayar türlerinden daha büyük ve daha güçlüdürler. Masaüstü bilgisayarlar ayrı bileşenlerden oluşur. *Sistem birimi* olarak adlandırılan ana bileşen, genellikle masanın üstünde veya altında duran dikdörtgen kasadır. Monitör, fare ve klavye gibi diğer bileşenler sistem birimine bağlıdır.

Dizüstü bilgisayarlar

Dizüstü bilgisayarlar, ince ekranlı, hafif ve taşınabilir PC'lerdir. Küçük boyutlarından dolayı *defter bilgisayarlar* olarak da adlandırılırlar. Dizüstüler pille çalışabildiklerinden, bunları her yere taşıyabilirsiniz. Masaüstü bilgisayarlardan farklı olarak, dizüstü bilgisayarlarda CPU, ekran ve klavye tek bir kasada birleştirilmiştir. Kullanılmadığı zaman ekran klavyenin üstüne katlanır.

Masaüstü bilgisayar

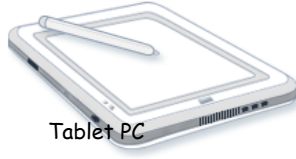
Dizüstü bilgisayar

El bilgisayarları

Aynı zamanda *kişisel dijital yardımcıları (PDA'lar)* olarak da adlandırılan *el bilgisayarları*, hemen hemen her yere taşınabilecek kadar küçük, pille beslenen bilgisayarlardır. Masaüstü veya dizüstü bilgisayarlar kadar güçlü olmasalar da, el bilgisayarları randevuları zamanlamak, adres ve telefon numaralarını depolamak ve oyun oynamak için kullanışlıdır. Bazılarının, telefon aramaları yapma veya Internet'e erişme gibi gelişmiş özellikleri vardır. El bilgisayarlarında klavyeler yerine parmağınızla veya *kalem* (kalem şeklinde işaretleme aracı) ile kullanılan dokunmatik ekranlar vardır.

Tablet PC'ler

Tablet PC'ler, dizüstü bilgisayarların ve el bilgisayarlarının özelliklerinin birleştirildiği taşınabilir PC'lerdir. Dizüstü bilgisayarlara benzer şekilde, güçlüdürler ve yerleşik ekranları vardır. El bilgisayarlarına benzer şekilde, genellikle kalem yerine bir tablet kalemiyle ekrana not yazmanızı veya resim çizmenizi sağlar. Ayrıca, el yazınızı yazılı metne dönüştürürler. Bazı Tablet PC'leri, altındaki klavyeyi ortaya çıkarmak için etrafında dönen ve açılan bir ekran sayesinde "çevrilebilir"dir.

Tablet PC

El bilgisayarı

Bilgisayarlarla neler yapabilirsiniz?

Birçok kişi, işyerinde kayıt tutmak, veri çözümlmek ve projeleri yönetmek için bilgisayarları kullanmaktadır. Evde, bilgisayarları bilgileri bulmak, resim ve müzik depolamak, mali durumu izlemek, oyun oynamak ve başkalarıyla iletişimde bulunmak için kullanabilirsiniz bunlar yalnızca olasılıkların birkaçıdır.

Ayrıca, bilgisayarınızı dünyadaki bilgisayarları birbirine bağlayan bir ağ olan *Internet'e* bağlanmak için kullanabilirsiniz. Şehirlerin çoğunda ve giderek artan şekilde daha az kalabalık olan yerlerde aylık ücret karşılığında Internet erişimi kullanılabilir. Internet erişimi sayesinde, dünyanın her tarafındaki kişilerle iletişim kurabilir ve çok miktarda bilgi bulabilirsiniz. Bilgisayarla en yaygın olarak yapılan şeyler şunlardır:

Web

World Wide Web (genellikle *Web* veya *web* olarak adlandırılır), dev bir bilgi kaynağıdır. Web, bilgilerin çoğunu görsel biçimde gösterdiğinden, Internet'in en yaygın kullanılan bölümüdür. Haber başlıkları, metin ve resimler sesli ve animasyonlu olarak daha çok magazin sayfasına benzer şekilde tek *web sayfasında* birleştirilebilir. *Web sitesi*, birbirine bağlı web sayfaları koleksiyonudur. Web, milyonlarca web sitesi ve milyarlarca web sayfası içerir.

Web sayfası örneği (Microsoft Game Studios)

Web'de sörf yapma web'i araştırma demektir. Web'de düşünölebileceğiniz hemen hemen her konu hakkında bilgi bulabilirsiniz. Örneğin, haber hikayelerini ve film yorumlarını okuyabilir, havayolu zaman çizelgelerini denetleyebilir, sokak haritalarına bakabilir, şehrinizin hava tahminini alabilir veya bir sağlık koşulunu araştırabilirsiniz. Şirketlerin, resmi kuruluşların, müzelerin ve kütüphanelerin çoğunun ürünleri, hizmetleri veya koleksiyonlarıyla ilgili web siteleri vardır. Sözlük ve ansiklopedi gibi başvuru kaynakları da geniş ölçüde kullanılmaktadır.

Ayrıca, web zevkli bir alışveriş mekanıdır. Belli başlı satıcıların web sitelerinden ürünlere—kitaplar, müzik, oyuncaklar, elbise, elektronik eşyalar ve daha fazlası—göz atabilir ve satın alabilirsiniz. Açık arttırmalı teklif yöntemini kullanan web siteleriyle kullanılmış öğeleri de alıp satabilirsiniz.

E-posta

E-posta (*elektronik postanın* kısaltması), diğer kişilerle iletişim kurmanın kullanışlı bir yoludur. E-posta iletisi gönderdiğinizde, alıcının e-posta kutusuna hemen ulaşır. Aynı anda birden çok kişiye e-posta gönderebilir ve e-posta iletilerini kaydedebilir, yazdırabilir ve başkalarına iletilebilirsiniz. Belgeler, resimler ve müzik dosyaları dahil olmak üzere hemen hemen her türlü dosya'yı e-postayla gönderebilirsiniz. Ayrıca, e-postada pula gerek yoktur!

Anlık ileti hizmeti

Anlık ileti, başka biriyle veya kişi grubuyla gerçek zamanlı görüşme yapmaya benzer. Bir hızlı ileti yazdığınızda veya gönderdiğinizde, ileti tüm alıcılar tarafından hemen görülebilir. E-postadan farklı olarak, tüm katılımcılar aynı anda çevrimiçi (İnternet'e bağlı) ve bilgisayarlarının başında olmalıdırlar. Anlık iletiyle iletişim kurmaya *sohbet etme* denir.

Resimler, müzik ve filmler

Dijital fotoğraf makineniz varsa, resimlerinizi fotoğraf makinesinden bilgisayarınıza taşıyabilirsiniz. Ardından, onları yazdırabilir, slayt gösterileri oluşturabilir veya e-postayla veya web sitesine göndererek başkalarıyla paylaşabilirsiniz. (Fotoğraflarınızla ne yapabileceğinizle ilgili daha fazla bilgi edinmek için, bkz. Dijital resimlerle çalışma .) Ayrıca, ses CD'lerinden müzik olarak (bilgisayarınıza aktararak) ya da bir müzik web sitesinden şarkı satın alarak bilgisayarınızda müzik de dinleyebilirsiniz. Ya da, İnternet üzerinden yayın yapan binlerce radyo istasyonundan birini dinleyebilirsiniz. Bilgisayarınızsa DVD oynatıcı varsa, film izleyebilirsiniz.

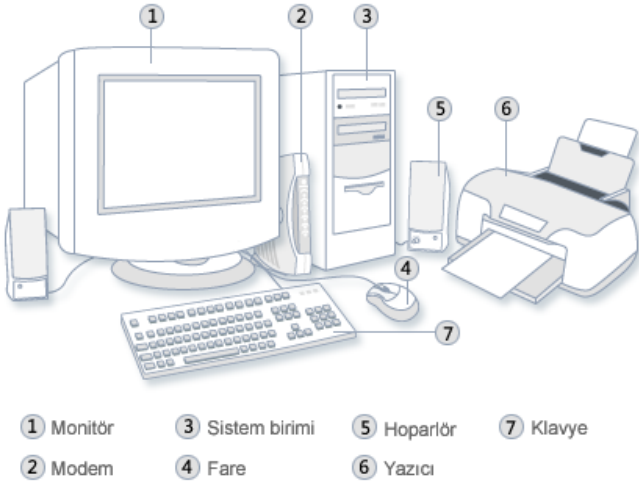
Oyun

Oyun oynamaktan hoşlanır mısınız? Düşünülebilir her kategoride sizi eğlendirecek binlerce bilgisayar oyunu vardır. Bir yarış arabasının direksiyonuna geçin, zindanda korkunç yaratıklarla savaşın veya medeniyetleri ve imparatorlukları yönetin! Birçok oyun, İnternet üzerinden tüm dünyadaki başka oyuncularla yarışmanız sağlar. Windows, çeşitli kart oyunları, yap boz oyunları ve strateji oyunları içermektedir.

Bilgisayarın parçaları

Bir masaüstü bilgisayar kullanıyorsanız, "bilgisayar" olarak adlandırılan tek bir parça olmadığını zaten biliyorsunuzdur. Bilgisayar gerçekte birçok parçanın birlikte çalıştığı bir sistemdir. Görüp dokunabildiğiniz fiziksel parçalar topluca *donanım* olarak adlandırılır. (Diğer taraftan, *Yazılım*, donanıma ne yapacağını söyleyen komutları veya programları belirtir.)

Aşağıdaki resimde, bir bilgisayar sisteminde genel olarak en çok bulunan donanım gösterilmektedir. Sisteminiz biraz farklı görünebilir, ancak büyük olasılıkla bu parçaların çoğuna sahiptir. Bir dizüstü bilgisayar da benzer parçalara sahiptir, ancak bu parçaları tek bir defter boyutlu paket içinde birleştirir.

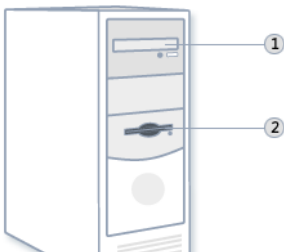
Masaüstü bilgisayar sistemi

Bu parçalara bir göz atalım.

Sistem birimi

Sistem birimi bilgisayar sisteminin en önemli parçasıdır. Genellikle, masanızın üstünde veya altında bulunan dikdörtgen şeklinde bir kutudur. Bu kutunun içinde, bilgileri işleyen birçok elektronik parça vardır. Bu parçaların en önemlisi, bilgisayarınızın beyni olarak görev yapan *merkezi işlem birimi (CPU)* veya *mikroişlemcidir*. Başka bir bileşen, bilgisayar açıkken CPU'nun kullandığı bilgileri geçici olarak depolayan *rasgele erişim belleğidir (RAM)*. RAM'de saklanan bilgiler bilgisayar kapatıldığında silinir.

Hemen hemen bilgisayarınızın her parçası kablolarla sistem birimine bağlanır. Kablolar, normalde sistem biriminin arkasından bulunan özel *bağlantı noktalarına* (delikler) takılır. Sistem parçası olmayan donanım, bazen *çevresel aygıt* bazen de *aygıt* olarak adlandırılır.

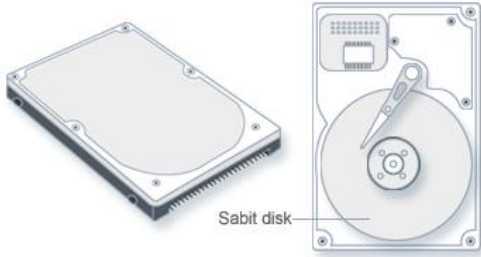
Sistem birimi

Depolama Alanı

Bilgisayarınızda bir veya daha fazla bilgileri metal veya plastik bir disk üzerine depolayan *sabit sürücü* aygıtı vardır. Bilgisayarınız kapalı bile olsa, disk bilgilerinizi korur.

Sabit disk sürücüsü

Bilgisayarınızın *sabit disk sürücüsü*, bilgilerinizi manyetik yüzeyli bir *sabit disk'e*, sert plakaya veya plaka yığına depolar. Sabit diskler büyük miktarda bilgiyi tutabildiklerinden, genelde hemen hemen tüm program ve dosyalarınızı tutarak bilgisayarınızın birincil depolama aracı olarak hizmet verirler. Sabit disk sürücüsü genellikle sistem biriminin içinde bulunur.

Sabit disk sürücüsü

CD ve DVD sürücüleri

Günümüzde nerdeyse tüm bilgisayarlar genellikle sistem biriminin önünde bulunan bir CD veya DVD sürücüsüyle donatılmışlardır. CD sürücüleri, CD'den verileri okumak (almak) için lazer kullanır ve ayrıca birçok CD sürücüsü CD'lere veri de yazabilir (kaydedebilir). Kaydedebilir bir disk sürücünüz varsa, dosyalarınızın kopyalarını boş CD'lere depolayabilirsiniz. Ayrıca, CD sürücüsünü bilgisayarınızda müzik CD'leri çalmak için de kullanabilirsiniz.

CD (Compact Disk)

DVD sürücüleri CD sürücülerinin yaptıkları her şeyi yapmanın yanında DVD'leri de okuyabilirler. DVD sürücünüz varsa, bilgisayarınızda film izleyebilirsiniz. Birçok DVD sürücüsü verileri boş DVD'lere kaydedebilir.

 Kaydedilebilir CD veya DVD sürücünüz varsa, önemli dosyalarınızı düzenli olarak CD'lere veya DVD'lere yedekleyin (kopyalayın). Bu sayede, sabit diskiniz arızalanırsa verilerinizi kaybetmezsiniz.

Disket sürücüsü

Disket sürücüleri bilgileri *disketlere* depolar. CD ve DVD'lere nazaran, disketler yalnızca küçük miktarda veri depolayabilir. Ayrıca, bilgileri daha yavaş okur ve hasar görme olasılığı daha fazladır. Bu nedenlerden dolayı, hala bazı bilgisayarlarda bulunsalar bile disket sürücüleri öncesine göre daha az yaygındır.

Disket

Disketler neden yumuşak? Dış tarafı sert plastik olsa da, bu yalnızca disket kabıdır. Disketin iç tarafı ince ve esnek vinil malzemeden yapılır.

[↑ Sayfanın başı](#)

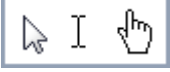
Fare

Fare, bilgisayar ekranınızda öğeleri işaretlemek ve seçmek için kullanılan küçük bir aygıttır. Fareler çeşitli şekillerde olabilseler de, normal fare biraz gerçek fareye benzer. Küçük ve uzunca olup, kuyruğa benzeyen uzun bir kabloyla sistem birimine bağlanır. Bazı yeni fareler kablosuzdur.

Fare

Farenin genellikle iki düğmesi vardır: birincil düğme (genelde sol düğme) ve ikincil düğme. Ayrıca, birçok farede iki düğme arasında bilgi ekranlarını yumuşak bir şekilde kaydırmanızı sağlayan bir tekerlek bulunur.

Fareyi elinizle hareket ettirdiğinizde, ekranınız üzerindeki işaretçi benzer yönde hareket eder. (İşaretçinin görünümü ekranınızda konumlandırıldığı yere göre değişebilir.) Öğe seçmek için, öğenin üstüne gelin ve ardından birincil düğmeyi *tıklatın* (basın ve bırakın). Fareniyle üstüne gelmek ve tıklatmak bilgisayarınızla etkileşimde bulunmanın ana yöntemidir. Daha fazla bilgi için, bkz. Farenizi kullanma.

[↑ Sayfanın başı](#)

Klavye

Klavye çoğunlukla bilgisayarınıza metin girmek için kullanılır. Daktilo klavyesine benzer şekilde harf ve sayı tuşları vardır, ancak ayrıca özel tuşları da vardır:

- En üst sırada bulunan *İşlev tuşları*, kullanıldıkları yere göre farklı işlevler gerçekleştirir.
- Çoğu klavyede sağ tarafta bulunan *sayısal tuş takımı*, sayıları hızlı bir şekilde girmenizi sağlar.
- Ok tuşları gibi *gezinme tuşları* da, bir belge veya web sayfasında konumuzu taşımanızı sağlar.

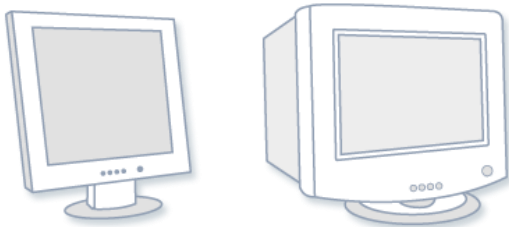
Klavye

Ayrıca, fareyle gerçekleştirdiğiniz benzer işlerin çoğunu gerçekleştirmek için klavyenizi kullanabilirsiniz.

Monitör

Monitör, metin ve grafikleri kullanarak bilgileri görsel biçimde gösterir. Bilgilerin gösterildiği monitör bölümüne *ekran* denmektedir. Televizyon ekranına benzer şekilde bilgisayar ekranında hareketsiz veya hareketli resimler gösterilebilir.

İki ana monitör türü vardır: *CRT* (katod ışınlı tüp) monitörleri ve *LCD* (sıvı kristal görüntü birimi) monitörleri. Her iki tür de net görüntü sağlar, ancak LCD monitörlerinin daha ince ve hafif olma üstünlüğü vardır. Ancak, CRT monitörleri genelde daha ucuzdur.

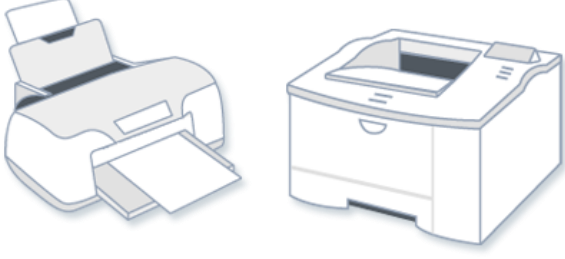

LCD monitörü (sol); CRT monitörü (sağ)

Yazıcı

Yazıcı, verileri bilgisayardan kağıda aktarır. Bilgisayarınızı kullanmak için yazıcıya gerek yoktur, ancak yazıcınız varsa e-postalar, davetiyeler, bildirimler ve diğer malzemeleri yazdırabilirsiniz. Ayrıca, çoğu kişi kendi fotoğraflarını evde yazdırabilmeyi ister.

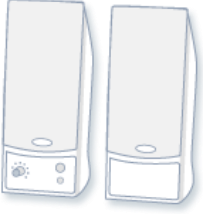
Inkjet yazıcılar ve lazer yazıcılar iki ana yazıcı türüdür. Inkjet yazıcıları en yaygın ev yazıcılarıdır. Siyah beyaz ve tam renkli yazdırabilirler ve özel kağıt kullandığında yüksek kaliteli fotoğraflar çıkarırlar. Lazer yazıcılar, daha hızlıdır ve genellikle yoğun kullanımlar için daha iyidir.

Inkjet yazıcı (sol); lazer yazıcı (sağ)

Hoparlörler

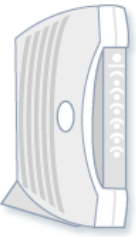
Hoparlörler sesleri çalmak için kullanılır. Sistem birimi içine yerleştirilebilir veya kabloyla bağlanabilirler. Hoparlörler, bilgisayarınızda müzik dinlemenizi ve ses efektlerini duymanızı sağlar.

Bilgisayar hoparlörleri

Modem

Bilgisayarınızı Internet'e bağlamak için, *modem* kullanmanız gerekir. Modem, telefon kablosu veya yüksek hızlı kablo üzerinden bilgisayar bilgilerinizi gönderip alan bir aygıttır. Modemler bazen sistem birimine yerleştirilirler, ancak yüksek hızlı modemler genellikle ayrı bileşenlerdir.

Kablo modem

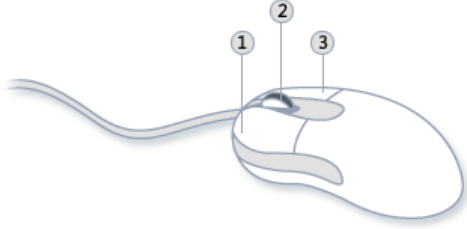
Farenizi kullanma

Fiziksel dünyadaki nesnelere etkileşmek için ellerinizi kullandığınız gibi, bilgisayar ekranınızdaki öğelerle etkileşmek için farenizi kullanabilirsiniz. Farenizle üstüne gelerek ve tıklatarak nesnelere taşıyabilir, açabilir, değiştirebilir, çöpe atabilir ve diğer eylemleri gerçekleştirebilirsiniz.

Temel parçalar

Farenin normal olarak iki düğmesi vardır: *birincil düğme* (genellikle sol düğme) ve *ikinci düğme* (genellikle sağ düğme). En sık kullanacağınız düğme birincil düğmedir. Farelerin çoğunda, belgeler ve web sayfalarında daha kolay kaydırmanıza yardımcı olmak için düğmelerin arasında *kaydırma tekerleği* bulunur. Bazı farelerde, kaydırma tekerleği basıldığında üçüncü düğme görevini görür. Gelişmiş farelerde, başka işlevleri gerçekleştirebilecek ek düğmeler olabilir.

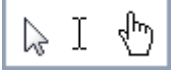

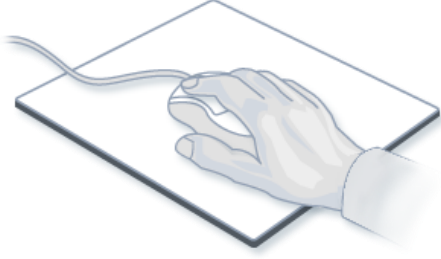
1 Birincil düğme 2 Kaydırma tekerleği 3 İkincil düğme

Farenin parçaları

Fareyi tutma ve hareket ettirme

Farenizi klavyenizin yan tarafına fare altlığı gibi temiz ve pürüzsüz bir yüzeye yerleştirin. Fareyi yumuşak ve nazik bir şekilde işaret parmağınız birincil düğme üzerinde ve baş parmağınız yanda olacak şekilde tutun. Fareyi hareket ettirmek için herhangi bir yönde yavaşça kaydırın. Döndürmeyin—farenin önünü sizden ileriye doğru tutun. Fareyi hareket ettirdiğinizde, ekranınız üzerindeki işaretçi (resme bakın) benzer yönde hareket eder. Masanızın veya fare altlığınızın üzerinde farenizi hareket ettirecek yeriniz kalmazsa, yalnızca fareyi kaldırıp geri kendinize yaklaştırın.

Fareyi bileğinizi düz olarak hafifçe tutun.

İşaretleme, tıklatma ve sürükleme

Ekran üzerindeki bir öğenin *üstüne gelme*, farenizi işaretçi öğeye dokunuyormuş gibi görünecek şekilde taşımak demektir. Bir öğenin üstüne geldiğinizde, genellikle öğeyi açıklayan küçük bir kutu gösterilir. Örneğin, masaüstünde Geri Dönüşüm Kutusu'nun üstüne geldiğinizde, şu bilgiler bulunan bir kutu açılır: "Sildiğiniz dosya ve klasörleri içerir."

Nesne üstüne gelindiğinde, nesneyle ilgili açıklayıcı bir ileti gösterilir

Üstüne geldiğiniz öğeye göre işaretçi değişebilir. Örneğin, web tarayıcınızda bir bağlantı üstüne geldiğinizde, işaretçi ok şeklinden işaret parmağı bulunan bir ele dönüşür.

Fare eylemlerinin çoğu, fare düğmelerinin birine basmayla üstüne gelmeyi birleştirir. Fare düğmelerinizi kullanmanın dört ana yöntemi vardır: tıklatma, çift tıklatma, sağ tıklatma ve sürükleme.

Tıklatma (tek tıklatma)

Bir öğeyi tıklatmak için, ekran üzerinde öğenin üstüne gelin ve ardından birincil düğmeyi (genellikle sol düğme) basıp bırakın.

Tıklatma genellikle bir öğeyi *seçmek* (işaretleme) veya bir menüyü açmak için kullanılır. Buna bazen *tek tıklatma* veya *sol tıklatma* da denir.

Çift tıklatma

Bir öğeyi çift tıklatmak için, ekranda bir öğenin üstüne gelin ve ardından iki kere hızlıca tıklatın. İki tıklatma arasında çok fazla ara verilirse, çift tıklatma yerine iki ayrı tıklatma olarak yorumlanabilir.

Çift tıklatma, genellikle masaüstünüzdeki öğeleri açmak için kullanılır. Örneğin, masaüstündeki simge'sini çift tıklatarak bir programı başlatabilir veya bir klasörü açabilirsiniz.

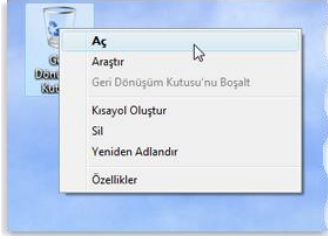
 Çift tıklatmada sorun yaşıyorsanız, çift tıklatma hızını (tıklatmalar arasında kabul edilebilir süre miktarı) ayarlayabilirsiniz. Şu adımları uygulayın:

1. **Başlat** düğmesi , **Denetim Masası**, **Donanım** ve ardından **Fare**'yi tıklatarak Fare'yi açın.
2. **Düğmeler** sekmesini ve ardından **Çift tıklatma hızı**'nı tıklatın, hızı artırmak veya azaltmak için kaydırıcıyı hareket ettirin.

Sağ tıklatma

Bir öğeyi sağ tıklatmak için, ekran üzerinde öğenin üstüne gelin ve ardından ikincil düğmeyi (genellikle sağ düğme) basıp bırakın.

Öğeyi sağ tıklatıldığında, genellikle öğeyle yapabileceklerinizin bir listesi gösterilir. Örneğin, masaüstünüzdeki Geri Dönüşüm Kutusu'nu sağ tıklattığınızda, Windows, Geri Dönüşüm Kutusu'nu açmanızı, boşaltmanızı, silmenizi veya özelliklerinizin görünmesini sağlayan bir menü gösterilir. Öğeyle ne yapıldığından emin değilseniz, sağ tıklatın.

Geride Dönüşüm Kutusu'nu sağ tıklatıldığında, ilgili komutlar menüsü açılır

Sürükleme

Öğeleri *sürükleyerek* ekranınızda dolaştırabilirsiniz. Nesneyi sürüklemek için, ekranda nesnenin üstüne gelin, birincil düğmeye basın ve basılı tutun, nesneyi yeni bir konuma taşıdıktan sonra birincil düğmeyi serbest bırakın.

Sürükleme (bazen *sürükleme* ve *bırakma* da denir), genellikle dosyaları ve klasörleri farklı bir yere taşımak ve pencereleri ve simgeleri ekranınızda dolaştırmak için kullanılır.

Kaydırma tekerleğini kullanma

Farenizin bir kaydırma tekerleği varsa, belgelerinizi ve web sayfalarınızı kaydırmak için kullanabilirsiniz. Aşağı kaydırmak için, tekerleği geriye doğru (size doğru) döndürün. Yukarı kaydırmak için, tekerleği ileriye doğru (sizden uzağa) döndürün.

Farenizi özelleştirme

Fare ayarlarınızı kişisel tercihlerinize uydurmak için değiştirebilirsiniz. Örneğin, fare işaretçinizin ekranda dolaşma hızını veya işaretçinin görünümünü değiştirebilirsiniz. Solaksanız, birincil düğmeyi sağ düğme olacak şekilde seçebilirsiniz. Daha fazla bilgi için, bkz. Fare ayarlarını değiştirme.

Farenizi güvenli kullanmanız için ipuçları

Farenizin düzgün tutulması ve hareket ettirilmesi, özellikle bilgisayarınızı uzun süre kullanıyorsanız, bileklerinizin, ellerinizi ve kollarınızın acımasını veya yaralanmasını önlemenize yardımcı olur. Sorunlardan sakınmanıza yardımcı olabilecek bazı ipuçları:

- Farenizi dirsek düzeyinde yerleştirin. Kollarınızın üst kısmı yan taraflarınızda rahat olmalıdır.
- Farenizi sıkmayın veya sıkı bir şekilde kavramayın. Hafifçe tutun.
- Fareyi, kolunuzu dirseğinizin üzerinde döndürerek hareket ettirin. Bileğinizi yukarı, aşağı veya yanlara bükmekten sakının.
- Fare düğmesini tıklatırken hafifçe dokununuz.
- Parmaklarınızı gevşek tutun. Parmaklarınızı düğmelerin hemen üzerinde tutmayın.
- Fareyi kullanmanız gerekmiyorsa, tutmayın.
- Her 15 - 20 dakikalık bilgisayar kullanımından sonra kısa molalar verin.

Klavyenizi kullanma

Harf yazarken ya da sayısal veri girerken, klavyeniz bilgileri bilgisayarınıza girmenin ana yoludur. Ancak, bilgisayarınızı denetlemek için klavyenizi de kullanabileceğinizi biliyor muydunuz? Birkaç basit klavye *Komutu* (bilgisayarınız için yönergeler) daha etkin olarak çalışmanıza yardımcı olabilir. Bu makale, temel klavye kullanma bilgilerini kapsamaktadır ve klavye komutlarına başlamanızı sağlar.

Tuşlar nasıl düzenlenir

Klavyenizdeki tuşlar, işlevlerine göre birkaç gruba ayrılabilirler:

- **Tuşlarla (alfasayısal) yazma.** Bu tuşlar, geleneksel daktilodaki aynı harf, sayı, noktalama ve simge tuşlarından oluşmaktadır.
- **Denetim tuşları.** Bu tuşlar, belirli eylemleri gerçekleştirmek için tek başına veya diğer tuşlarla birlikte kullanılır. En sık kullanılan denetim tuşları CTRL, ALT, Windows logosu tuşu ve ESC'dir.
- **İşlev tuşları.** İşlev tuşları belirli görevleri gerçekleştirmek için kullanılır. F1, F2, F3 şeklinde devam ederek F12'ye kadar etiketlenmiştir. Bu tuşların işlevleri programdan programa değişir.
- **Gezinme tuşları.** Bu tuşlar, belgelerde ve web sayfalarında hareket etme ve metin düzenleme için kullanılır. Bunlara ok tuşları, HOME, END, PAGE UP, PAGE DOWN, DELETE ve INSERT dahildir.
- **Sayısal tuş takımı.** Sayısal tuş takımı sayıları hızlı bir şekilde girmek için kullanışlıdır. Tuşlar, geleneksel bir hesap makinesi veya toplama makinesinde olduğu gibi bir blokta bir araya gruplanmıştır.

Aşağıdaki resimde, normal bir klavyede bu tuşların nasıl dizildiği gösterilmektedir. Klavye düzeniniz değişebilir.

Tuşların klavyede dizilişi

Metin yazma

Bir programda e-posta iletisinde ya da metin kutusunda bir şeyler yazmanız gerektiğinde, yanıp sönen dikey bir çubuk görürsünüz (|). Bu, aynı zamanda *ekleme noktası* olarak da adlandırılan *imleç*'tir. Yazdığınız metnin başlayacağı yeri gösterir. Fareyle istediğiniz yeri tıklatarak ya da gezinme çubuklarını (bu makaledeki "Gezinme tuşlarını kullanma" bölümüne bakın) kullanarak imleci taşıyabilirsiniz.

Yazma tuşları, harflerin, sayıların, noktalama işaretlerinin ve simgelerin yanı sıra SHIFT, CAPS CLOCK, SEKME tuşu, ENTER, ARA ÇUBUĞU ve GERİ AL tuşlarını da içerir.

Tuş adı	Kullanımı
SHIFT	Büyük harfle yazmak için harfle birlikte SHIFT tuşuna basın. Tuşun üst bölümünde gösterilen simgeyi yazmak için başka bir tuşla birlikte SHIFT tuşuna basın.
CAPS LOCK	Tüm harfleri büyük harf olarak yazmak için bir defa CAPS LOCK tuşuna basın. Bu işlevi kapatmak için yeniden CAPS LOCK tuşuna basın. Klavyenizde, CAPS LOCK'un açık olup olmadığını belirten bir ışık olabilir.
SEKME	İmleci birkaç boşluk ileri taşımak için SEKME tuşunu kullanın. Ayrıca, SEKME tuşunu bir formda sonraki kutuya geçmek için de kullanabilirsiniz.
ENTER	İmleci sonraki satırın başlangıcına taşımak için ENTER tuşuna basın. Bir iletişim kutusunda, vurgulanmış olan düğmeyi seçmek için ENTER tuşuna basın.
ARA ÇUBUĞU	İmleci bir boşluk ileri taşımak için ARA ÇUBUĞU tuşunu kullanın.

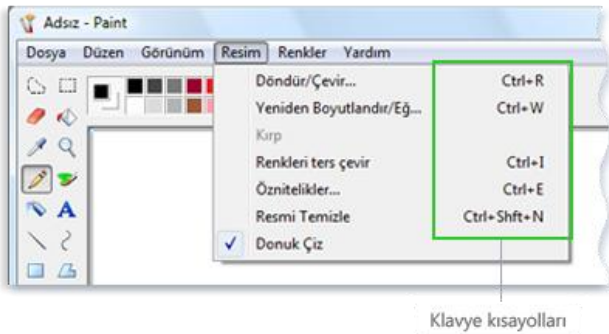
Klavye kısayollarını kullanma

Klavye kısayolları, klavyenizi kullanarak eylemleri gerçekleştirme yollarıdır. Daha hızlı çalışmanıza yardımcı olduklarından kısayol olarak adlandırılırlar. Aslında, fareyle gerçekleştirebildiğiniz hemen hemen her eylem ve komut klavyenizde bir veya daha fazla tuşla daha hızlı gerçekleştirilebilir.

Yardım konularında iki veya daha fazla tuş arasındaki artı işareti (+) birlikte basılması gereken tuşları belirtmektedir. Örneğin, CTRL+A, CTRL ve A tuşu basılı tutulacak demektir. CTRL+SHIFT+A, CTRL ve SHIFT tuşlarını basılı tutarak ardından A tuşuna basılacak demektir.

Program kısayollarını bulma

Programların çoğunda klavyenizle işlem yapabilirsiniz. Hangi komutların klavye kısayollarının olduğunu görmek için bir menü açın. Kısayollar (varsa) menü öğelerinin yanında gösterilir.

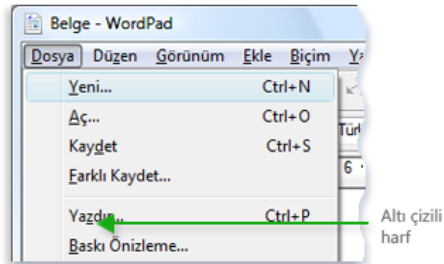

Klavye kısayolları

Klavye kısayolları menü öğelerinin yanında gösterilir.

Menüleri, komutları ve seçenekleri seçme

Klavyenizle menüleri açabilir, komutları ve diğer seçenekleri seçebilirsiniz. Bir programda menülerle ALT tuşuna bastığınızda, menü adlarının her birinde bir harf altı çizili olur. İlgili menüyü açmak için altı çizili harfe basın. Komutu seçmek için menü öğesinden altı çizili harfe basın.

Dosya menüsünü açmak için ALT+F tuşlarına basın, ardından Yazdır komutunu seçmek için P tuşuna basın

Bu yöntem iletişim kutularında da çalışır. İletişim kutusunda bir seçeneğe eklenmiş altı çizili bir harf görürseniz, seçeneği seçmek için ALT artı bu harfe basabilirsiniz demektir.

Yararlı kısayollar

Aşağıdaki tabloda, en yararlı klavye kısayollarından bazıları listelenmektedir. Daha ayrıntılı bir liste için, bkz. Klavye kısayolları.

Basılacak tuş

Yaptığı İşlem

Windows logosu tuşu

Başlat menüsünü açma

ALT+SEKME

Açık programlar veya pencereler arasında geçiş yapma

ALT+F4

Etkin öğeyi kapatma veya etkin programdan çıkma

CTRL+S	Geçerli dosya veya belgeyi kaydetme (programların çoğunda çalışır)
CTRL+C	Seçili öğeyi kopyalama
CTRL+X	Seçili öğeyi kesme
CTRL+V	Seçili öğeyi yapıştırma
CTRL+Z	Eylemi geri alma
CTRL+A	Belge veya penceredeki tüm öğeleri seçme
F1	Bir program veya Windows için Yardım'ı gösterme
Windows logosu tuşu +F1	Windows Yardım ve Destek'i gösterme
ESC	Geçerli görevi iptal etme
Uygulama tuşu 	Programdan seçimle ilgili komut menüsünü açın. Seçimi sağ tıklatmaya eşdeğer.

Gezinme tuşlarını kullanma

Gezinme tuşları, imleci taşımanızı, belgeler ve web sayfalarında dolaşmanızı ve metni düzenlemenizi sağlar. Aşağıdaki tabloda, bu tuşların bazı yaygın işlevleri listelenir.

Basılacak tuş	Yaptığı İşlem
SOL OK, SAĞ OK, YUKARI OKU veya AŞAĞI OKU	İmleci veya seçimi, ok yönünde bir boşluk veya satır taşıma ya da bir web sayfasını ok yönünde kaydırma
HOME	İmleci satır başına taşıma ya da web sayfasının en üstüne gitme
END	İmleci satır sonuna taşıma ya da web sayfasının en altına gitme
CTRL+HOME	Belgenin en üstüne gitme
CTRL+END	Belgenin en altına gitme
PAGE UP	İmleci taşıma ya da bir ekran yukarı gitme
PAGE DOWN	İmleci taşıma ya da bir ekran aşağı gitme
DELETE	İmleçten sonraki karakteri veya seçili metni silme; Windows'da seçili öğeyi silme ve Geri Dönüşün Kutusu'na taşıma

Sayısal tuş takımını kullanma

Sayısal tuş takımında, 0 ile 9 arasındaki sayılar, + (toplama), - (çıkarma), * (çarpma) ve / (bölme) aritmetik işlemleri ve ondalık nokta bir hesap makinesi veya toplama makinesinde olduğu gibi dizilir. Tabi ki, klavyede başka bir yerde bu karakterlerin benzeri bulunur, ancak tuş takımının dizilimi sayısal verileri veya matematik işlemlerini tek elle daha kolay girmenizi sağlar.

Sayısal tuş takımı

Sayı girmek amacıyla sayısal tuş takımını kullanmak için, NUM LOCK tuşuna basın. Klavyelerin çoğunda, NUM LOCK'un açık mı kapalı mı olduğunu belirten bir ışık vardır. NUM LOCK kapalıyken, sayısal tuş takımı ikinci bir gezinme tuşu takımı gibi işlev yapar (bu işlevler, tuşların üzerinde sayıların veya simgelerin yanında basılıdır).

Hesap makinesiyle basit işlemleri gerçekleştirmek için sayısal tuş takımınızı kullanabilirsiniz.

Hesap Makinesi'ni sayısal tuş takımıyla işletme

1. **Başlat** düğmesi , **Tüm Programlar**, **Donatılar** ve ardından **Hesap Makinesi**'ni tıklatarak Hesap Makinesi'ni açın.
2. NUM LOCK'un açık olup olmadığını görmek için klavye işiğini denetleyin. Açık değilse, NUM LOCK tuşuna basın.
3. Sayısal tuş takımını kullanarak hesaplamanın ilk sayısını yazın.
4. Tuş takımından, toplama işlemi yapmak için +, çıkarma işlemi yapmak için -, çarpma işlemi yapmak için * veya bölme işlemi yapmak için / yazın.
5. Hesaplamadaki sonraki sayıyı girin.
6. Hesaplamayı tamamlamak için ENTER tuşuna basın.

Üç acayip tuş

Şimdiye kadar, kullanma olasılığınız olan hemen hemen her tuşu anlattık. Ancak gerçek merak için, klavyenizdeki en gizemli tuşları keşfedelim. PRINT SCREEN, SCROLL LOCK ve PAUSE/BREAK.

PRINT SCREEN (veya PRT SCN)

Çok önceleri, bu tuş gerçekten bu görevi yaptı—metnin geçerli ekranını yazıcınıza gönderdi. Günümüzde, PRINT SCREEN tuşuna basıldığında, tüm ekranınızın görüntüsü (anlık ekran görüntüsü) yakalanır ve bilgisayarınızın belleğindeki Pano'ya kopyalanır. İsterseniz, Pano'dan Microsoft Paint'e veya başka bir programa yapıştırabilir (CTRL+V), programdan yazdırabilirsiniz.

Daha da gizemli olanı, bazı klavyelerde PRINT SCREEN ile tuşu paylaşan SYS RQ'dir. Geçmişte, SYS RQ "sistem isteği" olarak tasarlanmıştı, ancak bu komut Windows'da etkin değildir.

Tüm ekran yerine yalnızca etkin pencerenin görüntüsünü yakalamak için ALT+PRINT SCREEN tuşlarına basın.

SCROLL LOCK (veya SCR LK)

Programların çoğunda SCROLL LOCK tuşunun etkisi yoktur. Çok az programda SCROLL LOCK tuşuna basıldığında, ok tuşlarının ve PAGE UP ve de PAGE DOWN tuşlarının davranışı değişir; bu tuşlara basılması imleç veya seçimin konumu değişmeden belgenin kaydırılmasına neden olur. Klavyenizde, SCROLL LOCK'un açık olup olmadığını belirten bir ışık olabilir.

PAUSE/BREAK

Bu tuş nadiren kullanılır. Bazı eski programlarda, bu tuşa basıldığında program duraklatılır veya CTRL tuşuyla birlikte çalışması durdurulur.

Diğer tuşlar

Bazı çağdaş klavyelerde, programlara, dosyalar veya komutlara hızlı ve tek basımlık erişim sağlayan "kısayol tuşları" veya düğmeler bulunur. Başka modellerde, ses denetimleri, kaydırma tekerlekleri, yakınlaştırma tekerlekleri ve diğer araçlar vardır. Bu özelliklerle ilgili ayrıntılar için, klavyeniz veya bilgisayarınızla birlikte verilen bilgileri denetleyin ya da üreticinin web sitesini ziyaret edin.

Klavyenizi güvenle kullanmanız için ipuçları

Klavyeniz düzgün kullanılması, özellikle bilgisayarınızı uzun süre kullanıyorsanız, bileklerinizin, ellerinizi ve kollarınızın acımasını veya yaralanmasını önlemenize yardımcı olur. Sorunlardan sakınmanıza yardımcı olabilecek bazı ipuçları:

- Klavyenizi dirsek düzeyinde yerleştirin. Kollarınızın üst kısmı yan tarafınızda rahat olmalıdır.
- Klavyenizi önünüze ortalayın. Klavyenin bir sayısal tuş takımı varsa, ara çubuğunu ortalama noktası olarak kullanabilirsiniz.
- Uzak tuşlara erişmek amacıyla parmaklarınızı germek yerine tüm kolunuzu kullanabilmek için el ve bileklerin klavyenin üzerinde olacak şekilde yazın
- Yazarken, avuç içlerinizi ve bileklerinizi herhangi bir yüzey türü üzerinde bekletmekten sakının. Klavyenizde avuç içi dinlendirme varsa, yalnızca yazma molalarında kullanın.
- Yazarken, hafif dokunun ve bileklerinizi düz tutun.
- Yazmadığınız zaman, kollarınızı ve ellerinizi dinlendirin.
- Her 15 - 20 dakikalık bilgisayar kullanımından sonra kısa molalar verin

Bilgisayarınızı düzgün şekilde kapatma

Bilgisayarınızla işiniz bittiğinde, enerji tasarrufu yapmanın yanı sıra verilerinizin kaydedildiğinden emin olmak ve bilgisayarınızı daha güvenli halde tutmak için düzgün şekilde kapatmanız önemlidir. Bunun en büyük avantajı bilgisayarınızın sonraki kullanımınızda daha hızlı başlatılmasıdır.

Başlat menüsündeki Güç düğmesini kullanma

Bilgisayarınızı kapatmak için, **Başlat** düğmesini tıklatın ve ardından Başlat menüsünün alt sağ köşesindeki **Güç** düğmesini tıklatın. Güç düğmesi normalde bunun gibi görünür:

Güç düğmesi (uyku)

Bu düğmeyi tıklattığınızda, bilgisayarınız uyku moduna geçer. Windows işinizi otomatik olarak kaydeder, ekran kapanır ve bilgisayar fanından gelen ses durur. Genellikle, bilgisayarın uyku modunda olduğunu belirtmek için, bilgisayar kasanızın dış kısmında bulunan bir ışık yanıp söner ya da sarı renge döner. Tüm işlem yalnızca birkaç saniye sürer.

Windows işinizi kaydettiğinden, bilgisayarınızı uyku moduna geçirmeden önce programlarınızı ve dosyalarınızı kapatmaya gerek yoktur. Daha sonra bilgisayarınızı açtığınızda (gerekirse, parolanızı girin), ekran tamamen bilgisayarınızı kapattığınız andaki gibi görünür.

Bilgisayarınızı uyandırmak için, bilgisayar kasanız üzerindeki güç düğmesine basın. Windows'un başlatılmasını beklemek zorunda olmadığınızdan, bilgisayarınız saniyeler içinde uyanır ve işinize hemen devam edebilirsiniz.

Not: Bilgisayarınız uyurken, işinizi bellekte tutmak için çok az miktarda güç kullanır. Kişisel bilgisayar kullanıyorsanız, pilin boşalacağından endişe etmeyin. Bilgisayar birkaç saat uyuduktan sonra veya pil azaldığında, işiniz sabit disk'e kaydedilerek bilgisayarınız tamamen kapanır ve güç çekmez.

Güç düğmeniz neden farklı görünür

Başlat menüsünün Güç düğmesi görünüşünü değiştirebilir. Bazı durumlarda, düğme bu şekilde görünür:

Güç düğmesi (kapat)

Bu biçimde olan düğmeyi tıklattığınızda, bilgisayarınız kapanır. Bilgisayarınızı uyku moduna geçirmeden farklı olarak, kapatma işlemi Windows'un kendisiyle birlikte tüm açık programlar kapatılarak ekranınız ve bilgisayarınız tamamen kapanır. Kapatma işlemi işinizi kaydetmediğinden, kapatmadan önce dosyalarınızı kaydetmeniz gerekir

Güç düğmesi bilgisayarınızı aşağıdaki koşullarda kapatır:

- Uyku seçeneği bilgisayar donanımınızda olmadığında.
- Siz veya bilgisayar yöneticiniz tarafından Güç düğmesi her zaman bilgisayarı kapatacak şekilde ayarlandığında. (Ayarlar, aşağıda bulunan yönergelerle değiştirilebilir.)

Güç düğmesi ayarlarını değiştirmek için

1. **Başlat** düğmesi , **Denetim Masası**, **Sistem ve Bakım** ve ardından **Güç Seçenekleri**'ni tıklayarak Güç Seçenekleri'ni açın.
2. Seçili olan güç planı altında, **Plan ayarlarını değiştir**'i tıklayın.
3. **Plan Ayarlarını Düzenle** iletişim kutusunda, **Gelişmiş güç ayarlarını değiştir**'i tıklayın.
4. **Güç Seçenekleri** iletişim kutusunda, listeyi genişletmek için **Güç düğmeleri ve kapak** seçeneğinin yanındaki artı işaretini (+) tıklayın.
5. Listeyi genişletmek için **Başlat menüsü güç düğmesi** seçeneğinin yanındaki artı işaretini (+) tıklayın.
6. Masaüstü bilgisayarda, **Ayar** listesinde, bir Güç düğmesi ayarını tıklayın. - Ya da -
Kişisel bilgisayarda, **Pil devrede** ve **Takılı** listelerinde, Güç düğmesi ayarlarını tıklayın.
7. **Tamam**'i tıklayın.

Bir ağ etki alanı'na bağlıysanız, ağ yöneticiniz tarafından yapılan ayarların (Grup İlkesi ayarları) yukarıdaki adımları tamamlamanızı engellemesi olasıdır.

Güç düğmesinin alabileceği bir biçim daha vardır. Bilgisayarınızı, güncelleştirmeler'i otomatik olarak alacak şekilde ayarladıysanız ve güncelleştirmeler yüklenmeye hazırsa, düğme üzerinde bir kalkanla görünür:

Güç düğmesi (güncelleştirmeleri yükle ve kapat)

Bu biçimdeki düğmeyi tıklattığınızda, Windows güncelleştirmeleri yükler ve yükleme tamamlandığında bilgisayarınızı kapatır.

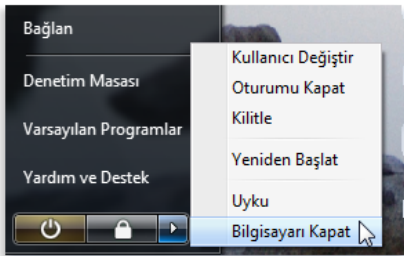
Not: Kapatıldıktan sonra bilgisayarınızın başlatılması uyku modundan uyandırmadan daha uzun (bilgisayarınızın hızına bağlı olarak genellikle 30 saniye veya daha fazla) sürer.

Ne zaman kapatmalı

Bilgisayarınızı uyku moduna geçirmek, kapatmak için en hızlı yol ve daha çabuk bir şekilde işe devam etmek için en iyi seçenek olmasına rağmen, bilgisayarı kapatmanız gereken belirli zamanlar da vardır:

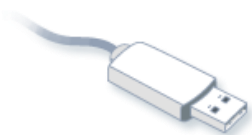
- Bilgisayarınıza donanım eklediğinizde ya da var olan donanımı yükselttiğinizde, örneğin bellek, sabit disk, ses kartı veya video kartı taktığınızda. Yükseltmeyi yapmadan önce, bilgisayarı kapatarak güç kaynağından ayırın.
- Bilgisayarınıza bir yazıcı, monitör, dış sürücü veya evrensel seri yolu (USB) ya da IEEE 1394 bağlantı noktası'na bağlanmayan başka bir donanım eklediğinizde. Aygıtı bağlamadan önce bilgisayarı kapatın.

Bilgisayarınızı kapatmak için, **Kilit** düğmesinin yanındaki oku tıklayarak **Kapat**'i seçin.

Kapat seçeneğine ulaşmak için Kilit düğmesinin yanındaki oku tıklatma

Not: USB kablosu kullanan bir donanım eklerken önce bilgisayarı kapatmanız gerekmez. Yeni aygıtların çoğu USB kablosu kullanır. Bir USB kablosu bu şekilde görünür:

USB kablosu